

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Elżbieta Karska

w sprawie ze skargi D. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w sprawie o sygn. I NWW 258/23,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 19 grudnia 2023 r.

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

D. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K., reprezentowana przez adwokatów K. C. i D. T., pismem z dnia 22 listopada 2023 r., które wpłynęło do Sądu Najwyższego w dniu 29 listopada 2023 r., złożyła skargę na przewlekłość postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawie o sygn. akt I NWW 258/23. Strona wniosła o stwierdzenie przewlekłości postępowania w zakresie rozstrzygnięcia wniosku o wyłączenie od orzekania w sprawie sędziego Sądu Najwyższego Jacka Widły na skutek pozostawienia wniosku w tym przedmiocie bez rozpoznania (bez umożliwienia Sędziemu Sądu Najwyższego Jackowi Widło zajęcia stanowiska i złożenia wyjaśnień o czym zdecydował w nieprzewidzianej prawem formie jednoosobowo Sędzia Sądu Najwyższego Tomasz Przesławski, którego zarzuty formułowane wobec SSN Jacka Widło dotyczą w jeszcze większym stopniu, co doprowadziło do niepodejmowania żadnych czynności w tym zakresie i

braku merytorycznego rozstrzygnięcia, a co za tym idzie, do tego, że postępowanie trwa w tym przypadku dłużej niż jest to konieczne (przewlekłość postępowania) i powoduje ryzyko wydania wyroku z istotną wadą prawną.

Pełnomocnicy wnieśli też o nakazanie rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego przez Sąd Najwyższy w składzie gwarantującym bezstronność i niezawisłość, zasądzenie sumy pieniężnej w wysokości 2000 zł oraz kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu skargi na przewlekłość postępowania strona wskazała jako okoliczność uzasadniającą żądanie fakt, że „przewlekłość postępowania wynika z niepodejmowania żadnych czynności (pozostawienia bez rozpoznania) wniosku o wyłączenie sędziego (przez sędziego, którego zarzuty formułowane we wniosku dotyczą w jeszcze większym stopniu). W rzeczywistości dochodzi zatem do blokowania wydania merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie”.

Ponadto strona składająca skargę podniosła, że została pozbawiona możliwości uzyskania merytorycznego rozstrzygnięcia, a sam SSN Jacek Widło został przy tym pozbawiony prawa złożenia wyjaśnień i zajęcia stanowiska w sprawie, choć sam wskazał na ryzyko wydania wyroku z istotną wadą prawną. Strona pozwana (powódka wzajemna) została pozbawiona możliwości weryfikacji bezstronności sędziego, który wcześniej rozstrzygał zażalenie praktycznie w tej samej sprawie. Strona skarżąca wskazała też na okoliczność, że wniosek o wyłączenie SSN Jacka Widła został bezpodstawnie pozostawiony bez rozpoznania w składzie jednoosobowym przez osobę, co do której istnieją poważne wątpliwości co do nominacji i statusu sędziego Sądu Najwyższego.

W dalszej części uzasadnienia skargi na przewlekłość znalazły się obszernie rozważania na temat niezawisłości i bezstronności sędziego, jego powołania, stosowania Konstytucji oraz prawa unijnego czy też złamania zasady *nemo iudex in causa sua*. Zarzucono również Sędziemu Sądu Najwyższego Tomaszowi Przesławskiemu, który orzekał w sprawie I NWW 258/23, wadliwą nominację oraz orzekanie w Izbie Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, co dowodzi zdaniem skarżącej, że „zastrzeżenia były uzasadnione”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy w tej sprawie nie podziela w/w zarzutów, interpretacji orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka przedstawionej w treści skargi ani też zarzutu naruszenia prawa do sądu, skutkiem czego postępowanie trwa dłużej niż to konieczne i powoduje ryzyko wydania wyroku z istotną wadą prawną.

Zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: ustawa o skardze na przewlekłość) – strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Stosownie do art. 5 ustawy o skardze na przewlekłość, skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w toku postępowania w sprawie.

Zgodnie z treścią art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość, w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania toczącego się na skutek skargi sąd stosuje odpowiednio przepisy o postępowaniu zażaleniowym obowiązujące w postępowaniu, którego skarga dotyczy. W przedmiotowej sprawie oblige to do odpowiedniego stosowania przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony i niekontrowersyjny pozostaje pogląd, że przez użyte w art. 2 ust. 1 i art. 5 ust. 1 ustawy określenie „tok postępowania w sprawie” należy rozumieć „postępowanie co do istoty sprawy” („rozpoznanie sprawy co do istoty”; art. 12 ust. 3 i art. 16 ustawy o skardze na przewlekłość), a nie postępowanie incydentalne (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 6 maja 2011 r., III SPP 5/11; z 15 listopada 2012 r., KSP 15/12; z 24 września 2014 r., III SPP 206/14; z 13 listopada 2014 r., III SPP 227/14;

z 16 czerwca 2015 r., III SPP 12/15; z 10 stycznia 2017 r., III SPP 65/16; z 6 lutego 2018 r., WSP 2/17; z 1 marca 2018 r., III SPP 10/18; z 13 marca 2019 r., I NSP 56/18; z 10 lipca 2019 r., I NSP 63/19). „Sprawą” w postępowaniu sądowym jest oskarżenie w sprawie karnej, pozew w postępowaniu cywilnym procesowym, wniosek w postępowaniu nieprocesowym itd., w którym ma zapaść orzeczenie o prawach osoby wszczynającej postępowanie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 1 marca 2018 r., III SPP 10/18).

Sąd Najwyższy wprost też wskazał, że nie jest taką „sprawą” postępowanie incydentalne o wyłączenie sędziów, jest to bowiem postępowanie spoza głównego nurtu postępowania w przedmiocie odpowiadającym przytoczonemu pojęciu „sprawy” (zob. postanowienie Sądu Najwyższego: z 24 września 2014 r., III SPP 206/14). Także w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wskazuje się, że skarga nie przysługuje na przewlekłość postępowania incydentalnego np. w przedmiocie wyłączenia sędziego (zob. Europejski Trybunał Praw Człowieka: Schreiber i Boetsch p-ko Francji, skarga nr 58751/00).

Rozpoznawana skarga dotyczy postępowania pod sygn. akt I NWW 258/23, z wniosku o wyłączenie sędziego złożonego w toku postępowania przed Sądem Najwyższym, w sprawie pod sygn. akt I CSK 672/23. Chodzi zatem o postępowanie incydentalne, które nie jest „sprawą” w rozumieniu ustawy o skardze na przewlekłość i na które nie przysługuje skarga na przewlekłość.

Niezależnie od powyższego, skargę należałoby odrzucić jako niedopuszczalną z mocy ustawy także ze względu na to, że została wniesiona 22 listopada 2023 r., a zatem już po wydaniu w dniu 4 września 2023 r., przez Sąd Najwyższy postanowienia w sprawie pod sygn. I NWW 258/23, tj. po zakończeniu postępowania przed Sądem Najwyższym, którego dotyczył wniosek o wyłączenie. Zgodnie bowiem z dyspozycją art. 5 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się „w toku postępowania w sprawie”.

Podobnie, pełnomocnicy jako profesjonalści winni wiedzieć o normie z art. 26 § 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. 2021, poz. 154 ze zm.), w którym przewidziano załatwienie wniosku o wyłączenie sędziego poprzez pozostawienie go bez rozpoznania, które jest rozstrzygnięciem merytorycznym.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. i w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość, orzekł jak w sentencji.

P.B.

[ms]